

Trollhättans Stad

Granskning av uppföljning och kontroll av
upprepad och längre skolfrånvaro

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Revisionskriterier	3
2.4. Metod	3
2.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd	3
3. Övergripande styrning & organisation	4
4. Uppföljning och kontroll	6
4.1. Övergripande uppföljning	6
4.1.1. Verksamhetsredogörelse 2018	6
4.1.2. Delårsrapport per augusti 2019	6
4.2. Nämndens interna kontroll	7
4.3. Uppföljning av elevfrånvaro	8
4.4. Skolpliktsbevakning	9
4.5. Vår bedömning	9
5. Rutiner och riktlinjer för hantering av upprepade och längre skolfrånvaro	11
5.1. Frånvarorapportering	11
5.2. Rutin vid frånvaro	11
5.2.1. Rutin fram till september 2019	11
5.2.2. Rutin efter september 2019	12
5.3. Åtgärder för återgång till skola	13
5.4. Orosanmälan till socialtjänst	13
5.5. Resultat av genomförda stickprov	14
5.6. Vår bedömning	15
6. Samlad bedömning	16
6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna	16
6.2. Slutsatser	17
Bilaga 1 – Bakgrund	19
Bilaga 2 – Revisionskriterier	20
Bilaga 3 – Källförteckning	21
Bilaga 4 – Genomförda stickprov	22

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av kommunrevisionen i Trollhättans Stad genomfört en granskning av utbildningsnämndens uppföljning och kontroll av upprepad och längre elevfrånvaro. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepad och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen.

De huvudsakliga resultat som framkommit i granskningen är att:

- ▶ Kommunen följer upp den totala elevnärvaron i ordinarie måluppföljning. Den upprepade och längre frånvaron följs upp i viss utsträckning i internkontrollen och i de pedagogiska boksluten, men inte på ett systematiskt och kontinuerligt sätt. Kommunen kontrollerar inte skolnärvaro hos elever som går i skola hos annan huvudman än kommunen. Granskningen visar därtill att nämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig uppföljning av kommunens skolpliktsbevakning.
- ▶ Den rutin avseende problematisk frånvaro som fanns i kommunen fram till september 2019 var inte förenlig med krav i skollagen. Genomförda stickprov visar att kommunen brister i kravet på att anmälan om påbörjad utredning av frånvaro ska anmälas till huvudmannen.
- ▶ Det saknas en tydlig ansvarsfördelning avseende vilka anpassningar för att främja återgång i skola som den enskilda skolan ansvarar för och vilka anpassningar som ska göras centralt i kommunen.

Utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är vår sammanfattande bedömning att utbildningsnämnden inte har säkerställt ett ändamålsenligt arbete avseende elever med upprepad och längre skolfrånvaro.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att utredningar av frånvaro anmäls till huvudmannen, i enlighet med skollagens krav.
- ▶ Säkerställa att nämnden i egenskap av huvudman tar del av anmälningar avseende utredning av frånvaro i enlighet med skollagens krav.
- ▶ Säkerställa en systematisk uppföljning av upprepad och långvarig elevfrånvaro.
- ▶ Säkerställa att alla skolpliktiga barn i kommunen deltar i undervisning. Detta genom att:
  - 1) tillse en ändamålsenlig uppföljning av närvaro för elever hos annan huvudman än kommunen.
  - 2) tillse en enhetlig och rättssäker struktur för skolpliktsbevakning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunrevisionen har utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys 2019 bedömt att det är väsentligt att granska om utbildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepad och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen.¹ En mer utförlig bakgrundsbeskrivning återfinns i bilaga 1.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepad och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har utbildningsnämnden säkerställt en systematisk uppföljning av upprepad och längre frånvaro hos elever?
- ▶ Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner i händelse av upprepad eller längre frånvaro hos en elev?
  - Finns ett ändamålsenligt frånvarorapporteringsystem?
  - Utredds elevers frånvaro i enlighet med skollagen?
  - Anmäls frånvaro till huvudmannen i enlighet med skollagen?
- ▶ Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns ändamålsenliga åtgärder för att få elever med längre och upprepad skolfrånvaro tillbaka i skolgång?
- ▶ Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns rutiner för orosanmälan till socialtjänsten kopplat till en elevs upprepade eller längre skolfrånvaro?

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna beskrivs i bilaga 2.

2.4. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, stickprov och intervjuer. Intervjupersoner återfinns i källförteckningen i bilaga 3. Inom ramen för granskningen har ett stickprov av totalt tio utredningar avseende elever med upprepad eller längre frånvaro granskats. Syftet med stickprovet har varit att bedöma följsamheten mot de rutiner och riktlinjer som finns samt de åtgärder som ska vidtas enligt skollagen avseende hur en elevs frånvaro ska hanteras.

2.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd

Granskningen avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor samt till att avse utbildningsnämnden. Vidare avgränsas granskningen till att omfatta grundskolan år 2019.

---

¹ I rapporten förekommer även begreppet *problematiske frånvaro* som används i Trollhättan Stads handlingsplan. Detta används i rapporten synonymt med upprepad och längre frånvaro.

3. Övergripande styrning & organisation

I följande avsnitt beskrivs mål och indikatorer på området. Därtill beskrivs utbildningsförvaltningens organisation.

Kommunfullmäktige i Trollhättans Stad antar årligen en mål- och resursplan med budget. Planen innehåller fullmäktiges prioriterade mål. Ett av dessa avser att alla barn och elever ska ha en lärandemiljö som främjar hållbarhet. Nämnden har brutit ner målet i sin verksamhetsplan. Till ett av målen har utbildningsnämnden tagit fram tre indikatorer som berör elevnärvaro i årskurserna 3, 5 och 8.

Därtill har fullmäktige antagit ett så kallat skolformsövergripande² mål, "Skolformsövergripande verksamheterna ska stödja huvudprocessen lärande, omsorg och fostran". Nämndens verksamhetsmål är detsamma som fullmäktiges prioriterade mål.

Figur 1: ett av fullmäktiges prioriterade mål avseende utbildningsnämnden samt nämndens nedbrytning av målet.

Inom utbildningsförvaltningen finns tre verksamhetsområden:

- ▶ Förskola och pedagogisk omsorg
- ▶ Förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola
- ▶ Elevstöd och modersmål.

Verksamhetsområde *Elevstöd och modersmål* består av bland annat psykologisk och pedagogisk rådgivning (PPR³) inklusive Trollhättans Samverk⁴ och Skolfam⁵. Verksamhetsområdet arbetar skolformsövergripande med uppdrag att stödja processerna lärande, omsorg och fostran för god måluppfyllelse inom samtliga förvaltningens enheter.

² Med skolformsövergripande menas delar av området för verksamhetsområde elevstöd och modersmål, elevförsäkringar, utbildningsförvaltningens supportgrupp, förvaltningsstrategisk kompetensutveckling och arbetsvård.

³ PPR är en central resursenhet inom verksamhetsområdet med skolpsykologer, specialpedagoger, socialpedagoger och talpedagoger. Skolpsykologerna ingår i respektive skolas elevhälsoteam. Deras uppdrag är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande i samverkan med övriga professioner på skolan.

⁴ Trollhättans Samverk är ett samarbete mellan skola och socialtjänst. Samverket riktar sig till grundskoleelever som på grund av sin livssituation har svårt att tillgodogöra sig undervisningen i skolan. I konceptet arbetar en socialpedagog och en specialpedagog/resurspedagog i ett team kring eleven. Samverket kan fungera som en länk mellan hem, fritid och skola samt bistå skolan i dess arbete med eleven.

⁵ Skolfam är en arbetsmodell som syftar till att höja familjehemsplacerade barns skolresultat.

Verksamhetschef inom elevstöd och modersmål är ansvarig för kommunens skolpliktsbevakning.

Verksamhetschef för förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola ansvarar för 27 skolenheter samt grundsärskolan i kommunen. Till verksamheten hör också mottagningsenheten för nyanlända elever. Verksamhetschef för förskola och pedagogisk omsorg ansvarar för 51 förskolor samt den pedagogiska omsorgen.

4. Uppföljning och kontroll

I följande avsnitt beskrivs utbildningsnämndens uppföljning av skolfrånvaro. I kapitlet beskrivs också den uppföljning som sker inom utbildningsförvaltningen. Vidare redogörs för kommunens arbete med skolpliktsbevakning.

4.1. Övergripande uppföljning

Av det av fullmäktige beslutade reglementet framgår att utbildningsnämnden kontinuerligt ska följa upp sin verksamhet. Nämnden ska två gånger årligen, utöver bokslutet, redovisa till fullmäktige hur de fullgjort de uppdrag som fullmäktige lämnat i mål- och resursplanen. Nämndens presidium uppger i intervju att arbete pågår med att ta fram ett årshjul för nämndens uppföljning. Utbildningsnämnden har följt upp kommunfullmäktiges mål för området inom ramen för verksamhetsredogörelse 2018 och delårsrapport per augusti 2019.

4.1.1. Verksamhetsredogörelse 2018

Utbildningsnämnden tog i februari 2019 del av verksamhetsredogörelsen avseende 2018. I verksamhetsredogörelsen bedöms målet *Skolformsövergripande verksamheterna skall stödja huvudprocessen lärande, omsorg och fostran* vara delvis uppfyllt per december 2018. I måluppföljningen uppges att elever med problematisk frånvaro⁶ är en fortsatt stor utmaning i kommunen. Därtill uppges det finnas ett mörkertal kring det totala antalet elever med frånvaro. I verksamhetsredogörelsen konstateras att kommunens handlingsplan för problematisk frånvaro behöver revideras. Vidare bedöms skolornas rutiner och processer kring det lokala elevhälsoarbetet vara i behov av utveckling för att skapa en ökad likvärdighet mellan stadens skolor. I verksamhetsredogörelsen redovisas en uppföljning av andel närvarande elever upp vad gäller grundskola och fritidshem. Utfall för elevnärvaron var 89,2 procent december 2018.

I verksamhetsredogörelsen görs uppföljning av målet *Verksamheten ska utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete på alla nivåer med fokus på att alla elever ska ha en lärandemiljö som främjar hållbarhet*. Till målet fanns indikatorer avseende andel elevnärvaro i årskurs 3, 5 och 8. Vad gäller årkurs 5 ökade närvaron i jämförelse med utfallet 2017. Vad gäller årkurs 3 och årkurs 8 minskade elevnärvaron i jämförelse med utfallet 2017.

4.1.2. Delårsrapport per augusti 2019

I delårsrapporten återfinns uppföljning av utbildningsnämndens mål som rör det systematiska kvalitetsarbetet. Indikatorerna som avser elevnärvaron i årskurs 3, 5 och 8 visar att elevnärvaron per augusti 2019 är något lägre för samtliga 3 årskurser jämfört med utfall per helår 2018. Av delårsrapporten framgår att det efter analys i rektorsgruppen har omfördelats resurser mellan olika skolenheter.

Utbildningsförvaltningen följer upp verksamheten inom ramen för ett så kallat Pedagogiskt bokslut som avser ett läsår. Utbildningsförvaltningen tar fram en mall för bokslut med ett antal frågor som respektive skolenhet besvarar. Respektive skolenhets pedagogiska bokslut

---

⁶ Med problematisk frånvaro avses upprepade och längre frånvaro som utifrån lokala förhållanden uppfattas vara problematisk. Det saknas en nationell definition.

aggregeras till ett pedagogiskt bokslut för verksamhetsområdet som helhet. Arbetet med frånvaro uppges vara en del av uppföljningen i det pedagogiska bokslutet.

I det pedagogiska bokslutet avseende verksamhetsområde Elevstöd och modersmål 2018 framgår att skolor i större utsträckning än tidigare år söker stöd avseende elever med problematisk frånvaro. Utifrån 2018 års pedagogiska bokslut togs så kallade utvecklingsplaner fram. I utvecklingsplan för verksamhetsgrenen förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem anges arbete med elevhälsoteam som en åtgärd för verksamhetsutveckling. Detta ska enligt planen skapa likvärdighet i staden och minska elevfrånvaron. Målet är ökad elevnärvaro. Också i utvecklingsplanen avseende verksamhetsområde elevstöd och modersmål finns åtgärder kopplat till främjande av närvaro. Exempelvis anges att det förebyggande och hälsofrämjande barn- och elevhälsoarbetet ska utvecklas. Utbildningsnämnden beslutade i januari 2019 inte om ytterligare uppdrag eller åtgärder utan lade boksluten till handlingarna.

4.2. Nämndens interna kontroll

I utbildningsnämndens plan för intern kontroll 2018 utgjorde *elevfrånvaro* ett av sex fokusområden. I återrapportering av internkontrollen framgår att elever med problematisk frånvaro fortsatt är en stor utmaning i kommunen. Vidare uppgavs att antalet anmälningar avseende elever med problematisk frånvaro har ökat från 24 anmälningar år 2017 till 53 anmälningar år 2018, som en följd av införandet av en stadsgemensam handlingsplan. Nämnden godkände återrapporteringen av utförd internkontroll i februari 2019.

Elevfrånvaro utgör ett område i nämndens internkontrollplan även 2019. I uppföljningen av 2018 års internkontrollplan beskrivs förbättringsåtgärder som avses vidtas under 2019. Bland annat uppges att huvudmannen ska göra stickprov i syfte att följa upp att de gemensamma rutinerna för att främja närvaro tillämpas korrekt i skolorna. Stöd och handledning ska erbjudas i de fall skolorna inte följer planen.

Nämnden tog del av en delrapport av internkontrollen i juni 2019. Av delrapporten framgår att av 27 elever som redovisade en frånvaro om 20 procent eller mer hade utredning av frånvaron anmälts till huvudmannen i enlighet med gällande rutin i tre av dessa fall.

Av delrapporten framgår vidare att stadens rutin för problematisk frånvaro vad gäller rutin för anmälan till huvudman inte är förenlig med lagstiftning. Vidare konstaterar utbildningsförvaltningen att handlingsplanen för frånvaro kan tolkas på många olika vis. Därav bedöms det vara svårt att avgöra huruvida handlingsplanen har efterlevts. Förvaltningens bedömning i delrapporten är att *handlingsplanen har följts i viss mån, i de allra flesta fall*.

I delrapporten av nämndens internkontrollplan finns följande fem åtgärder för verksamhetsutveckling inom utbildningsförvaltningen:

- ▶ Förtydliga rutinerna i handlingsplan för problematisk frånvaro.
- ▶ Ny rutin behöver skapas för när och hur anmälan till huvudmannen ska ske.
- ▶ Analys av resultatet från internkontrollen tillsammans med berörda rektorer.
- ▶ Huvudmannens stöd i arbetet med att minska elevfrånvaron behöver analyseras.

- ▶ Kompetensutveckling för rektor och elevhälsopersonal.

Till respektive åtgärd kopplas mål och en förväntad effekt. Samtliga åtgärder ska genomföras under höstterminen 2019. Nämnden beslutade att godkänna delrapporteringen av utförd internkontroll avseende elevfrånvaro.

4.3. Uppföljning av elevfrånvaro

Elevnärvaro i årskurs 3, 5 och 8 utgör indikatorer till nämndens verksamhetsmål och följs upp årligen.

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet görs i det så kallade pedagogiska bokslutet. Nämnden tog del av det pedagogiska bokslutet i januari. I bokslutet redogörs för vissa övergripande iakttagelser kopplat till problematisk frånvaro. Exempelvis framgår att hög frånvaro i flera fall är kopplad till elevens funktionsvariation. I bokslutet återfinns ingen samlad analys av orsaker till att eleverna uteblir från undervisning. I det pedagogiska bokslutet ingår en generell åtgärd för ökad närvaro kopplat till ökad likvärdighet inom elevhälsan.

Utöver det pedagogiska bokslutet samt delrapportering avseende intern kontroll redovisas ingen systematisk uppföljning och analys av den problematiska frånvaron. Inom ramen för granskningen har statistik avseende den problematiska frånvaron som inte fanns sammanställd tidigare begärts. Underlaget visar att antalet elever i kommunens skolor med problematisk frånvaro varierar från en till ca 60 elever.

Enligt uppgift redovisas anmälan om påbörjad utredning av problematisk frånvaro för utbildningsnämndens ordförande. Av nämndens delegationsordning framgår inte att mottagande av sådan anmälan är delegerad till nämndens ordförande. Utifrån vad granskningen visar sker ingen samlad redovisning eller uppföljning av den problematiska frånvaron till nämnden. Det görs inte heller någon sådan sammanställning inom förvaltningen.

Utbildningsnämnden uppger att kommunen efterfrågat underlag avseende elevnärvaro från friskolor, men i begränsad utsträckning fått ta del av sådan. Förvaltningsledningen uppger i intervju att kommunen i nuläget inte följer upp eller kontrollerar skolnärvaro hos elever som går i skola hos en annan huvudman än kommunen, såsom friskolor. Av det pedagogiska bokslutet 2018 framgår att antalet elever i en friskola ökat med cirka 5 procent den senaste femårsperioden. I intervju uppges vidare att det höstterminen 2019 öppnat en ny friskola i kommunen. Andelen elever i friskola kan därmed antas öka. I intervju uppges vidare att kommunen inte heller följer upp skolnärvaro hos elever som på eget initiativ går i skola i en annan kommun. Utbildningsförvaltningen följer dock upp närvaro hos familjehemsplacerade elever.

4.4. Skolpliktsbevakning

Verksamhetschef för verksamhetsområde elevstöd och modersmål ansvarar för kommunens skolpliktsbevakning⁷. Skolpliktsbevakning sker av en handläggare centralt placerad inom förvaltningen. Av utbildningsnämndens delegationsordning framgår att det åligger respektive rektor att se till att elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Därtill åligger det rektor att tillse att skolpliktiga barn som inte går i hemkommunens förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat vis får föreskriven utbildning. I intervjuer uppges att administratören på respektive skola månatligen får ett mail med namn på de elever som bor inom skolans upptagningsområde men inte är inskrivna i någon skola. Skolan uppges då förhöra sig om orsaken till varför eleven inte är inskriven i skolan och erbjuder eleven plats. Informationen om elever som inte är inskrivna kommer från utbildningsförvaltningen centralt. Utifrån vad granskningen visar följer utbildningsförvaltningen centralt inte upp respektive skolenhets arbete med detta.

I intervju uppges att kommunen inte aktivt följer upp eller erbjuder skolplats till barn som befinner sig i kommunen utan att vara folkbokförda.⁸

4.5. Vår bedömning

En hemkommun ska enligt skollagen tillse att skolpliktiga barn som inte går i kommunens egen förskoleklass, grundskola eller grundsärskola får undervisning på annat vis. Av detta följer att kommunen också behöver kontrollera närvaro för elever inskrivna hos annan huvudman. Enligt Skolverkets allmänna råd bör huvudmannen därutöver följa upp skolpliktsbevakningen. Enligt föreskrifterna ska huvudmannen också systematiskt följa upp utbildningen. En påbörjad utredning om upprepad eller längre frånvaro ska skyndsamt anmälas till huvudmannen.

Utbildningsnämnden har enligt vår bedömning inte säkerställt en systematisk uppföljning av upprepad och längre frånvaro hos elever i kommunen. Med systematisk uppföljning menar vi ett kontinuerligt arbete som bedrivs strukturerat och uthålligt för långsiktig utveckling.⁹ Granskningen visar att viss uppföljning av problematisk frånvaro sker inom ramen för nämndens internkontroll 2019. Denna är begränsad till oktober - november 2018 samt februari - mars 2019. Utöver denna uppföljning sker inte någon samlad uppföljning och analys av elever med upprepad eller längre frånvaro. Granskningen visar att anmälan om påbörjad utredning av frånvaro enbart redovisas till nämndens ordförande. Av delegationsordningen framgår inte att nämnden har delegerat detta till nämndsordföranden. Vi menar att huvudmannen därmed inte tar del av anmälningar om utredning av frånvaro.

Enligt vår bedömning har utbildningsnämnden inte säkerställt en systematisk uppföljning av huruvida elever som är folkbokförda i kommunen fullgör sin skolgång. Granskningen visar att kommunen inte följer upp närvaro för elever som går i skola hos annan huvudman. Det är enligt vår mening inte tillräckligt att hänvisa till respektive huvudmans ansvar att meddela

---

⁷ Kommunen ska *säkerställa* att barn som är folkbokförda i kommunen får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

⁸ Kommunen ska *erbjuda utbildningsmöjligheter* till barn som vistas i kommunen utan att vara folkbokförda i Sverige.

⁹ Se även Skolverkets allmänna råd om det systematiska kvalitetsarbetet.

hemkommunen. Vi menar att avsaknad av sådan uppföljning medför risk att samtliga elever i kommunen inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Granskningen visar slutligen att ansvaret för säkerställande av skolplikt har delegerats till respektive rektor. Det är utifrån genomförd granskning inte tydligt hur förvaltningen följer upp arbetet med att erbjuda elever plats i grundskolan. Vi menar att detta medför en risk att situationer där barn som inte är inskrivna i en skola hanteras på olika vis.

5. Rutiner och riktlinjer för hantering av upprepad och längre skolfrånvaro

I följande avsnitt beskrivs kommunens system för frånvarorapportering. Vidare beskrivs kommunens tidigare och nuvarande rutin för problematisk frånvaro. Därtill redogörs för kommunens åtgärder för att få elever tillbaka i skolgång samt rutin för orosanmälan till socialtjänsten. Slutligen presenteras resultat från genomförd stickprovsgranskning.

5.1. Frånvarorapportering

Trollhättans Stad använder sig av det digitala närvarorapporteringssystemet *Skola 24* som omfattar alla verksamheter från förskoleklass till nionde klass. Enligt uppgift har frånvarostatistiken tidigare inte omfattat samtliga skolenheter i staden. Av den anledningen har frånvarostatistik inte redovisats för nämnden. Frånvarostatistiken omfattar sedan läsåret 2019/2020 samtliga skolenheter. Det finns planer på att framöver redovisa frånvarostatistiken för nämnden. Sådan statistik har vid tiden för granskningen ännu inte presenterats för nämnden.

5.2. Rutin vid frånvaro

5.2.1. Rutin fram till september 2019

I Trollhättan finns en handlingsplan och en rutin för problematisk frånvaro. Granskningen visar att kommunen under 2018 och 2019 arbetat med att följa upp och utveckla arbetet med rutinen för frånvaro.

Problematisk frånvaro, handlingsplan reviderades under 2019 års första hälft. Av handlingsplanen framgår att frånvaro ska anmälas till huvudmannen då:

- ▶ Frånvaron omfattar 20 procent eller mer över två månaders tid.
- ▶ Vidtagna åtgärder inte ger önskad effekt eller ökad närvaro.

Handlingsplanen innefattar en *Rutin vid oanmäld frånvaro*. Rutinen består av sex steg som bland annat omfattar utredning av anledning till frånvaro, mentorns och rektorns dialog med vårdnadshavare och elevhälsans roll. Av rutinen framgår att orosanmälan ska göras till socialtjänsten om frånvaron fortsatt bedöms vara problematisk. Rutinen innefattar inte när anmälan till huvudman ska göras.

Av dokumentet *Problematisk frånvaro – rutin* framgår att anmälan till huvudman ska göras när:

- ▶ Frånvaron är identifierad.
- ▶ Behoven är utredda.
- ▶ Åtgärder är insatta.
- ▶ Närvaron inte ökar.
- ▶ Frånvaron omfattar 20 procent över två månader eller mer.

Av rutinen framgår att anmälan ska göras till verksamhetschef för elevstöd och modersmål. Verksamhetschef på utbildningsförvaltningen uppger dock att all frånvaro som är problematisk

ska anmälas till huvudmannen. Efter att anmälan till huvudman gjorts kallas den berörda skolans rektor till ett möte med verksamhetschef för Elevstöd och modersmål.

Intervjuer som genomförts inom ramen för revisionens granskning visar på förekomst av varierande tolkningar av handlingsplanen. Enligt uppgift har handlingsplanen upplevts vara otydlig. Den bild som ges i genomförda intervjuer är att ärenden som avser problematisk frånvaro enbart anmäls till huvudmannen i de fall då skolan upplevt att de själva inte kommit vidare i ärendet. En rektor uppger att utredning av problematisk frånvaro inte gjorts då man från skolans håll inte upplevt att möte med verksamhetschef för elevstöd och modersmål varit till nytta.

5.2.2. Rutin efter september 2019

Elevfrånvaro utgör en punkt i nämndens plan för intern kontroll 2019. Rutinen för problematisk frånvaro har efter genomförd internkontroll omarbetats och ersätter den tidigare handlingsplanen från och med september 2019. I rutinen beskrivs kommunens förebyggande arbete för skolnärvaro, rutiner vid terminsstart, beviljande av ledighet samt ansvarsfördelning mellan lärare, mentor och rektor. Av rutinen framgår att beslut om att inte starta en utredning av frånvaro ska dokumenteras.

Av rutinen framgår vidare att rektor ska se till att en elevs upprepade eller längre frånvaro skyndsamt utreds, såvida det inte bedöms vara obehövligt. I rutinen uppges att rektor ska informeras och en utredning ska inledas exempelvis om:

- ▶ En lärare känner oro för frånvaron (kan gälla redan vid ett enskilda frånvarotillfälle).
- ▶ En elev vid tre tillfällen under en period har haft ogiltig frånvaro¹⁰.
- ▶ Elevens frånvaro omfattar mer än 40 procent under en månad alternativt mer än 20 procent under två månader alternativt mer än 10 procent under en termin (och frånvaron inte beror på beviljad ledighet).
- ▶ Elevens frånvaro är systematisk vid en viss veckodag eller i ett visst ämne.

Utredning ska dokumenteras på en särskild blankett - *Utredning av elevs frånvaro*. Vid beslut om utredning ska ärendet enligt rutinen anmälas till huvudmannen på en särskild blankett – *Rektorsbeslut angående utredning kring problematisk frånvaro*. Anmälan om påbörjad utredning ska ske till en funktionsbrevlåda på utbildningsförvaltningen. Om en utredning inleds ska en pedagogisk och skolsocial utredning genomföras i samråd med eleven, vårdnadshavaren och elevhälsan. Vidtagna åtgärder för att motverka frånvaro samt uppföljning utav dessa åtgärder ska enligt rutinen dokumenteras.

I intervjuer uppges att arbetet med framtagande och förankring av den nya rutinen har genomförts under två rektorsmöten under vårterminen 2019. Rektorerna bereddes möjlighet komma med tankar kring förslaget till rutin. Den nya rutinen bedöms vara skarpare än den tidigare handlingsplanen. I intervju med rektorer lyfts skolornas behov av personalresurser, särskilt inom elevhälsan, för att kunna efterleva rutinen.

---

¹⁰ Av rutinen framgår inte över hur lång tidsperiod dessa tre tillfällen av ogiltig frånvaro kan förekomma.

5.3. Åtgärder för återgång till skola

I såväl den tidigare gällande handlingsplanen som den nu gällande rutinen för problematisk frånvaro ingår skolsocial kartläggning som en åtgärd. Inom ramen för den nya rutinen ska också en pedagogisk utredning genomföras.

Enligt uppgift saknas en styrning i kommunen kring vad skolorna ska erbjuda för särskilt stöd. Utifrån vad granskningen visar finns ingen tydlig ansvarsfördelning avseende vilka anpassningar den enskilda skolenheten ska göra och vilka anpassningar som ska ske centralt från utbildningsförvaltningen.

I intervjuer lyfts återkommande att elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) är en elevgrupp med hög frånvaro. För denna elevgrupp uppges åtgärder för återgång i undervisning vara svår, då gruppen ofta behöver anpassningar i undervisningsmiljön. I kommunen finns en central särskild undervisningsgrupp som omfattar åtta platser, vilket medför långa väntetider. Dessa centrala undervisningsplatser uppges tendera att bli stigmatiserande för eleven.

Kommunen har i viss mån möjlighet att undervisa på annan plats, i hemmet och genom en robot. Framförallt undervisning i hemmet uppges dock vara en kortsiktig lösning. I intervju lyfts att personal kan friställas för att möjliggöra undervisning. Möjligheterna att friställa personal för undervisning på annan plats är dock avhängigt respektive skolas resurser. I intervju efterfrågas fler platser i kommunens centrala särskilda undervisningsgrupp.

Trollhättans Samverk är en insats som ska främja skolnärvaro. Samverket ska kunna bistå skolan i arbetet med individen samt vara ett stöd för eleven. Samverkets verksamhet bygger på att eleven stöttas i den ordinarie verksamheten. Vårdnadshavare behöver godkänna elevs deltagande i Samverket.

En kommun kan förelägga en elevs vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter för att tillse att eleven fullgör sin skolgång. Ett sådant föreläggande kan enligt skollagen förenas med ett vite. I Trollhättans Stad har nämnden delegerat till rektor att besluta om föreläggande utan vite. Föreläggande om vite åligger nämnden. I intervjuer uppges att kommunen inte har förelagt vårdnadshavare att tillse att skolplikten följs, med eller utan vite. Anledningen till detta är att nämnden inte anser det hjälpa den berörda familjen. I intervju uppges dock att det från förvaltningens perspektiv upplevs finnas en problematik vad gäller skolnärvaron relaterat till familjer som åker på långa semestrar utanför skolloven.

5.4. Orosanmälan till socialtjänst

Av såväl den nu gällande rutinen vid problematisk frånvaro som den tidigare handlingsplanen för problematisk frånvaro framgår att en anmälan ska göras till socialtjänsten om det finns en oro avseende elevens hemförhållanden.

I kommunen finns dokumentet *handlingsplan vid oro för att barn och ungdomar 0 – 18 år kan fara illa*. Dokumentet är framtaget av utbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Av handlingsplanen framgår anmälningsskyldigheten för myndigheter vars

verksamhet berör barn och unga. Vidare framgår kontaktuppgifter och öppettider till mottagningsgruppen inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen samt till socialjouren.

Av genomförda intervjuer framgår att det i kommunen finns övergripande strukturer för orosanmälan till socialtjänsten.

Samverkan mellan skola och socialtjänst uppges vara ett utvecklingsområde i kommunen. I intervju uppges att det från utbildningsförvaltningens håll upplevs som att frånvaro av socialtjänsten ses som ett skolproblem och inte ett familjeproblem.

5.5. Resultat av genomförda stickprov

Inom ramen för granskningen har tio elevärenden granskats närmare.¹¹ Stickprovsgranskningen syftar till att identifiera och kontrollera hur kommunens skolor arbetar med utredning, anmälan om utredning samt uppföljning av upprepad och längre frånvaro hos elever. Stickprovsgranskningen beskrivs närmre i bilaga 4.

Kontrollpunkt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dialog med vårdnadshavare.	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	N.A.	Grön	N.A.	Grön	Röd
Påbörjat utredning av frånvaron.	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	N.A.	Grön	Grön	Grön	Röd
Vidtagit dokumenterade åtgärder.	Grön	Grön	N.A.	Grön	Röd	N.A.	Röd	Grön	Röd	Röd
Utredningen har anmälts till huvudman.	Röd	Röd	Röd	Gul	Röd	N.A.	Röd	Röd	Röd	Röd
Ärendet har följts över tid.	Grön	N.A.	Grön	Grön	Grön	N.A.	Grön	Grön	Gul	Röd

Figur 2: Grön markering = kontrollpunkten bedöms vara uppfylld. Gul markering = kontrollpunkten bedöms till viss del vara uppfylld. Röd markering = kontrollpunkten bedöms inte vara uppfylld. N.A. = kontrollpunkten bedöms inte vara tillämplig.

Sammantaget visar genomförd stickprovsgranskning att det i de flesta fall har förts en dialog med elevens vårdnadshavare och att någon form av utredning av frånvaron därmed har initierats. Åtgärder har vidtagits och dokumenterats i fyra fall. Dessa åtgärder avser exempelvis beslut om anpassad studiegång. I ett fall finns dokumentation från möte med verksamhetschef för elevstöd och modersmål. Dessa möten daterar dock ett antal år. I övriga stickprov finns

¹¹ De tre skolor i kommunen med flest andel elever med problematisk frånvaro valdes ut. Tre elevärenden valdes därefter från respektive skola genom ett strukturerat urval. Ett tionde ärende valdes utifrån det representerade den högsta frånvaroprocenten i kommunen. Stickprovsgranskning visar att det i ärende sex funnits orsaker som medfört att checklistan för stickprov ovan inte varit tillämplig att använda.

ingen anmälan till huvudman. Genomförd stickprovsgranskning visar att de flesta fall har följts över tid.

5.6. Vår bedömning

Upprepad eller längre skolfrånvaro ska enligt skollagen skyndsamt utredas såvida det inte är uppenbart obehövt. Sådan utredning ska snarast anmälas till huvudmannen. Det bör finnas ändamålsenliga rutiner för utredning och åtgärder ska i förekommande fall vidtas. Anställda hos myndighet vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i verksamheten får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Enligt vår bedömning har utbildningsnämnden under perioden januari – september 2019 inte säkerställt ändamålsenliga rutiner i händelse av upprepade eller längre frånvaro hos en elev. Detta eftersom rutinen varken motsvarar skollagens krav eller tillämpats i verksamheten. Granskningen visar att det i Trollhättans Stad pågår ett utvecklingsarbete avseende elevfrånvaro. Den rutin om problematisk frånvaro som var gällande fram till september 2019 var inte förenlig med skollagens krav om att utredning av frånvaro ska anmälas till huvudman. Kommunens nya rutin för frånvaro motsvarar i allt väsentligt skollagens krav. Vi bedömer att den nya rutinen på det stora hela är tydlig.

Vi bedömer att kommunen inte har levt upp till skollagens krav om att påbörjad utredning av frånvaro ska anmälas till huvudmannen. Genomförda stickprov visar att det i ett fall finns dokumenterad anmälan av utredning till huvudmannen. Denna daterar dock ett antal år.

Vi bedömer att nämnden till viss del tillsett ändamålsenliga åtgärder för att få elever tillbaka i skolgång. Detta då det saknas ett enhetligt och systematiskt arbete. Genomförd stickprovsgranskning visar att någon typ av åtgärd vidtagits och dokumenterats i fyra av sju fall. Granskningen visar att det finns kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper samt möjlighet till undervisning på annan plats än skolan. Vidare finns struktur för samverkan mellan socialtjänst och skola. Granskningen visar dock att det saknas en tydlig ansvarsfördelning avseende vilka anpassningar den enskilda skolan ansvarar för och vilka anpassningar som ska göras centralt i kommunen.

Vi bedömer att nämnden tillsett att det finns rutiner för orosanmälan till socialtjänsten kopplat till en elevs upprepade eller längre skolfrånvaro.

6. Samlad bedömning

6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
<p>Har utbildningsnämnden säkerställt en systematisk uppföljning av upprepad och längre frånvaro hos elever?</p>	<p>Nej. Granskningen visar att utbildningsnämnden i viss utsträckning följer upp den problematiska frånvaron i kommunen inom internkontrollen samt inom det pedagogiska bokslutet men att detta inte sker på ett systematiskt och kontinuerligt sätt. Därtill följer nämnden inte upp skolnärvaro hos elever som är folkbokförda i kommunen som på eget initiativ går i skola hos annan huvudman. Vidare visar granskningen att utbildningsnämnden inte säkerställt uppföljning av kommunens skolpliktsbevakning.</p>
<p>Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner i händelse av upprepad eller längre frånvaro hos en elev?</p>	<p>Nej. Granskningen visar att kommunens rutin för problematisk frånvaro har reviderats två gånger under 2019. En ny rutin gäller från september 2019. Genomförd granskning visar att den rutin som gällde fram till september 2019 inte motsvarade skollagens krav om att utredning av frånvaro ska anmälas till huvudmannen. Denna punkt har reviderats i den rutin som gäller från september 2019 och framåt. Vi bedömer att kommunens nya rutin för problematisk frånvaro motsvarar lagens krav. Inom ramen för granskningen har efterlevnad av den nya rutinen inte granskats.</p>
<p>Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns ändamålsenliga åtgärder för att få elever med längre och upprepad skolfrånvaro tillbaka i skolgång?</p>	<p>Delvis. Granskningen visar att det i kommunen finns olika åtgärder att vidta för att skapa förutsättningar för återgång i undervisning. Vi menar dock att det saknas en tydlig ansvarsfördelning avseende vilka anpassningar för att främja återgång i skola som den enskilda skolan ansvarar för och vilka anpassningar som ska göras centralt i kommunen.</p>
<p>Har utbildningsnämnden säkerställt att det finns rutiner för orosanmälan till socialtjänsten kopplat till en elevs upprepade eller längre skolfrånvaro?</p>	<p>Ja. Av såväl den nu gällande rutinen vid problematisk frånvaro som den tidigare handlingsplanen för problematisk frånvaro framgår att en anmälan ska göras till socialtjänsten om det finns en oro avseende elevens hemförhållanden.</p>

	<p>Därtill finns dokumentet <i>handlingsplan vid oro för att barn och ungdomar 0 – 18 år kan fara illa</i>. Av handlingsplanen framgår kontaktuppgifter och öppettider till mottagningsgruppen inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen samt till socialjouren.</p> <p>I genomförda intervjuer framgår att det i kommunen finns övergripande strukturer för orosanmälan till socialtjänsten.</p>
--	--

6.2. Slutsatser

Granskningen har syftat till att bedöma om utbildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepad och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen. Utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är vår sammanfattande bedömning att utbildningsnämnden inte har säkerställt ett ändamålsenligt arbete avseende elever med upprepad och längre skolfrånvaro.

Granskningen visar att utbildningsnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig uppföljning av upprepad och längre frånvaro hos elever. Kommunen kontrollerar inte skolnärvaro hos elever som går i skola hos annan huvudman än kommunen. Granskningen visar därtill att nämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig uppföljning av kommunens skolpliktsbevakning.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att utredningar av frånvaro anmäls till huvudmannen, i enlighet med skollagens krav.
- ▶ Säkerställa att nämnden i egenskap av huvudman tar del av anmälningar avseende utredning av frånvaro i enlighet med skollagens krav.
- ▶ Säkerställa en systematisk uppföljning av upprepad och långvarig elevfrånvaro.
- ▶ Säkerställa att alla skolpliktiga barn i kommunen deltar i undervisning. Detta genom att:
  - 1) tillse en ändamålsenlig uppföljning av närvaro för elever hos annan huvudman än kommunen.
  - 2) tillse en enhetlig och rättssäker struktur för skolpliktsbevakning.

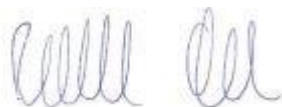
Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Aron Larsson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Maria Carlsrud Felander
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Verksamhetsrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1 – Bakgrund

Med grund i FN:s barnkonvention har barn rätt till utbildning. I Sverige råder skolplikt från och med höstterminen det år ett barn fyller sex år till och med utgången av vårterminen det tionde skolåret. Skolplikten omfattar barn bosatta i Sverige. Med bosatt avses de barn som enligt folkbokföringslagen ska vara folkbokförda i Sverige.

Enligt Skolinspektionen är omfattande skolfrånvaro en varningssignal om att en elev riskerar att inte klara av sin utbildning. Omfattande frånvaro från skolan kan också medföra en ökad risk att hamna i utanförskap senare i livet. Konsekvenser av skolfrånvaro kan enligt Skolinspektionen kvarstå upp i vuxen ålder då det finns samband mellan omfattande skolfrånvaro och arbetslöshet, försämrad ekonomi, psykosociala problem, försämrad fysisk och psykisk hälsa.

Kommunen är huvudman för skolan. I Trollhättans Stad är utbildningsnämnden ansvarig för det offentliga skolväsendet vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och särskola. Enligt skollagen har en elevs vårdnadshavare, elevens hemkommun och skolans huvudman ett delat ansvar för att en elev fullgör sin utbildning. Skolan har dock ett långtgående ansvar för att eleverna får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Rektorn är enligt skollagen skyldig att utreda upprepad och längre frånvaro hos en elev. Den skyldigheten avser såväl giltig som ogiltig frånvaro. Vidare är skolpersonal skyldiga att göra en orosanmälan till socialnämnden vid misstanke om att ett barn på något vis far illa.

Kommunrevisionen har i sin risk- och väsentlighetsanalys 2019 bedömt att det är väsentligt att granska om utbildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepad och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen. I God revisionssed i kommunal verksamhet framgår de grunder som revisorerna använder när de bedömer ansvarstagande i styrelse och nämnder. Ansvarsgrunder som är relevanta i den här granskningen är bland annat risken för bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll.

Bilaga 2 – Revisionskriterier

Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

Kommunallagen 2017:725

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska nämnder besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnden ska se till att verksamheten inom dess ansvarsområde bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Skollagen 2010:800

Kommunen är enligt skollagen huvudman för skolan. I varje kommun ska det finnas en eller flera nämnder som fullgör kommunens uppgifter utifrån skollagen. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen. Kommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Barn som är bosatta i Sverige omfattas av skolplikt. Skolplikt gäller från höstterminen det kalenderår barnet fyller sex år. Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det tionde året.

En elev i förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från utbildningen ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds såvida det inte är obehövt. Sådan utredning ska ske oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Socialtjänstlagen

Enligt socialtjänstlagen är myndigheter vars verksamhet berör barn och unga samt anställda hos sådan myndighet skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Reglemente utbildningsnämnden

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet för utbildningsnämnden är nämnden styrelse för det offentliga skolväsendet för barn och ungdom vad avser förskola, förskoleklass, grundskola och särskola. Utbildningsnämnden ansvarar för de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt skollag åvilar kommunen. Utbildningsnämnden ska enligt reglementet kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Bilaga 3 – Källförteckning

Intervjuer

- ▶ Presidiet i utbildningsnämnden
- ▶ Gruppintervju med förvaltningschef utbildningsförvaltningen tillsammans med verksamhetschef grundskola, förskoleklass, fritidshem och grundsärskola
- ▶ Rektor 1
- ▶ Kurator 1
- ▶ Rektor 2
- ▶ Rektor 3
- ▶ Verksamhetschef verksamhetsområde elevstöd och modersmål

Dokument

- ▶ Blankett: *Rektorsbeslut angående utredning kring problematisk frånvaro.*
- ▶ Blankett: *Utredning av elevs frånvaro.*
- ▶ Rutin vid problematisk frånvaro, åk F – 9. Reviderad september 2019.
- ▶ Problematiske frånvaro, rutin.
- ▶ Problematiske frånvaro, handlingsplan. Reviderad 2019.
- ▶ Pedagogiskt bokslut: Utbildningsförvaltningen, 2018.
- ▶ Pedagogiskt bokslut: Förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem, 2018.
- ▶ Pedagogiskt bokslut: Elevstöd och modersmål, 2018.
- ▶ Verksamhetsredogörelse Utbildningsnämnden, 2018.
- ▶ Delrapport: internkontroll av Rutin kring problematisk frånvaro.
- ▶ Nämndens verksamhetsplan med budget: utbildningsnämnden, 2019.
- ▶ Åtterrapporering intern kontroll, 2018.
- ▶ Internkontrollplan 2019.
- ▶ Utbildningsnämndens delårsrapport per augusti 2019.
- ▶ Utbildningsnämndens protokoll 2019-01-22
- ▶ Utbildningsnämndens protokoll 2019-02-26
- ▶ Utbildningsnämndens protokoll 2019-06-18

Bilaga 4 – Genomförda stickprov

Inom ramen för granskningen har tio elevärenden granskats närmare. Stickprovsgranskningen har syftat till att identifiera och kontrollera hur kommunens skolor arbetar med utredning, anmälan om utredning samt uppföljning av upprepade och längre frånvaro hos elever.

De tre skolor i kommunen med flest andel elever med problematisk frånvaro valdes ut. Tre elevärenden valdes därefter från respektive skola genom ett strukturerat urval. Ett tionde ärende valdes utifrån det representerade den högsta frånvaroprocenten i kommunen. Stickprovsgranskning visar att det i ärende sex funnits orsaker som medfört att checklistan för stickprov inte varit tillämplig att använda.

Genomförd stickprovsgranskning visar att det i sju av tio ärenden har förts en dialog med elevens vårdnadshavare. Någon form av utredning av frånvaron har påbörjats i åtta av tio ärenden. Vad gäller det åttonde granskade ärendet bedöms kontrollpunkten om dialog med vårdnadshavare inte vara tillämplig då granskningen visar att skolan med grund i elevens hemförhållanden gjort en orosanmälan. I ärende tio saknas dokumentation avseende huruvida dialog har förts med vårdnadshavare och huruvida utredning av frånvaron har initierats.

Ärende tre avser en elev som helt uteblivit från undervisningen. Skolan har utrett frånvaron genom att skicka en förfrågan med anledning av detta. Skolan gjorde en orosanmälan dagen efter att vårdnadshavarens svar mottagits. Granskningen visar att utredningen om frånvaron inte anmälts till huvudmannen.

Vad gäller vidtagna åtgärder med anledning av frånvaro bedöms åtgärder ha vidtagits i tre fall. I två fall bedöms åtgärder till viss del ha vidtagits. Relaterat till ärende fem, sju och nio finns inga dokumenterade vidtagna åtgärder. Kopplat till ärende sju uppges att eleven under terminen haft en frånvaro som växlat mellan 5 – 10 procent. Eftersom riktvärdet för problematisk frånvaro i kommunens dåvarande handlingsplan var 20 procent frånvaro över två månader lyftes inte eleven som en elev med problematisk frånvaro. Utifrån vad granskningen visar har inga åtgärder vidtagits.

Ärende fem och nio avser elever med psykisk ohälsa. Utifrån vad granskningen visar har inga åtgärder vidtagits vad gäller exempelvis anpassad skolgång eller liknande. Vad gäller ärende nio visar stickprovsgranskning att dokumentation saknas mellan januari 2019 och augusti 2019. Kontrollpunkten avseende huruvida ärendet har följts över tid bedöms till viss del vara uppfyllt.

Stickprovsgranskning visar att det i ärende fyra har gjorts anmälan till huvudmannen avseende elevens frånvaro och att möte har hållits med verksamhetschef för elevstöd och modersmål. Dessa möten daterar till 2017. Kontrollpunkten bedöms därmed till viss del vara uppfyllt.